

Vyjádření k diplomové práci pana Jaroslava Šrouba „Česká literatura ve Finsku (1993-2004)“

Praefatio: Nabídnout odpovídající pendant k průlomové práci Lenky Fárové (Finská literatura v českých zemích, 1993) se diplomantovi sice nepodařilo, potřebnou vypovídací hodnotu (a o tu u DP tohoto typu především jde) však jeho práce má.

Ad litteram: Vypovídá o velké pílí a úsilí, jež diplomant jako téměř persona suspecta ve výsostně humanitním teritoriu musel vynaložit. Včetně nelehkého (pro něj) zápasu se záludnostmi českého jazyka, a především se stylistikou. V tomto punktu se diplomant v průběhu četných konzultací s vedoucím své práce i s jejím oponentem jistě v mnohém dovzdělal.

Ad rem (et usum): DP vychází ze tří pracovních premis:

1. Každý národ má své specifické kulturní prostředí, jehož nedílnou součástí je i literatura. Pojmenovat historii i současnost tohoto prostředí je pak nezbytným předpokladem, chceme-li porozumět tomu, jak byla a je tímto prostředím přijímána kultura (nejen literatura) jiného národa.
2. Soustředit se výlučně na „Českou literaturu ve Finsku v letech 1993-2004“ (jak znělo zadání DP) je nedostačující. Oněch 28 titulů českojazyčné prózy + 8 titulů českých autorů, přeložených z francouzštiny a angličtiny (nepočítám-li Kafku a Rilkeho) totiž vstupuje do kulturního, historického a čtenářského kontextu, kde česká literatura je již od 17. století ad hoc a od počátku 30. let 20. století soustavněji mapována.
3. 3. Ve Finsku (menším dílem) i v Česku/ČSR (dílem podstatně větším) ovlivňovala kulturní politiku nakladatelů a vydavatelů politická a ekonomická situace v zemi.

Během svého čtyřměsíčního pobytu v Helsinkách se diplomant soustředil především na získání co největšího (vskutku úctyhodného) množství recenzí knih českých autorů přeložených v daném období do finštiny i dohledání překladů z české literatury (prózy, poezie, literatury faktu aj.) uveřejněných v časopisech, denním tisku apod. a posléze i článků o českých autorech. Této meritorní části své práce se zhostil úspěšně, ba občas i překročil mez prostého citování či konstatování vlastním komentářem. A výběrem citací z recenzí jednotlivých recenzentů (často významných

finských literárních kritiků či spisovatelů) nabídl případnému zájemci (nakladateli, autorovi) ne jeden podnět nebo alespoň představu, jak finská kritika pohlíží na současnou českou literaturu. (Např. že stále ještě považuje za nejvýznamnější české autory – vedle Čapka a Haška – Kafku, Kunderu a Rilkeho (sic!)) Ostatně mnohý (téměř kultovní) český autor by se podivil, co si o jeho psaní myslí nezaujatý (protože ne-český) kritik. Ke cti pak diplomantovi slouží, že se nespokojil se získaným písemným materiálem, ale setkal se se všemi významnějšími překladateli české literatury a navštívil největší finská nakladatelství. Své poznatky shrnul v prvních bodech kapitoly 7., kterou považuji z celé práce za nejpřínosnější. Diplomant tu mj. dospěl k poznání, že stopy hrubé komercializace knižního trhu, jíž jsme svědky v posledních letech u nás, lze vysledovat i v zemi, která je tradičně hrdá na vlastní, národní kulturu a literaturu. A že – opět podobně jako u nás – „pokud nemá autor úspěch jinde v zahraničí, možnost vydání jeho tvorby ve Finsku je malá nebo i velmi malá“. (J.Š.)

Ad disputandum (et arbitrium):

1. Za poněkud zbytnou považuji kapitolu 5. (Situace v české literatuře od 90. let 20. století) - ledaže by byla k užítku finskému bohemistovi, který však jistě má širší povědomí o stavu naší „polistopadové“ literatury, než jaké mu nabízejí ony 3 strany.
2. Přivítal bych, kdyby diplomant z rozhovorů s finskými překladateli a nakladateli získal jasnější představu, jaké že jsou současné trendy (kromě těch komerčních) ve vydávání překladové literatury (zvláště té „malých národů“) ve Finsku. To ostatně diplomant mohl vysledovat – a zobecnit! – i z podrobnějších recenzí jednotlivých recenzentů.

Ad hominem: Diplomant věnoval své práci více úsilí a času, než bývá u většiny DP obvyklé. To není chvála ani hana.

Actum est: Z původně poněkud nesourodého kompilátu diplomant nakonec vyvedl DP slušné úrovně, kterou cum grano salis hodnotím známkou velmi dobře.

Jou Petri Velrobovsky